Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Philosophia Aristotelica-Thomistica - Cod. Ettenheim-Münster 226

Endel, Roman
Majer, Ferdinand

[s.l.], 1731-1732

Articulus 1us

urn:nbn:de:bsz:31-120354

Visual Library

Quaestio 1a
De
Statu in genere et de substa(nti)a c(om)p(le)te
et c(om)p(le)te in(com)p(le)te
Articulus 1us
De
Statu in genere de substa(nti)a in(com)p(le)ta
et
utrum Deus ponatur in p(rae)dicamento substa(nti)ae

Sicuti 1o ad ideam p(rae)dicamenti [illegible] antep(rae)dicamenta, quae se quasi viae Nota dog(mata).
tendunt ad p(rae)dicamenta, eorumq(ue) [illegible] alij magistrorum adducentur esse,
qui [illegible] [illegible] Arist. [illegible] colligit ex subtilitate, gravitate
et [illegible], quae [illegible] [illegible] antep(rae)dicamenta [illegible] univoca,
aequivoca, analoga, et denominativa, de [illegible] [illegible] [illegible] in summulis,
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], volumus [illegible]
recognoscere [illegible] hic [illegible] [illegible] [illegible] summulis de [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sermo [illegible], [illegible] vocat univoca univocata, aequivoca
aequivocata, [illegible] univoca univocantia, aequivoca aequivocantia.

Sicuti 2o p(rae)dicamentum [illegible] [illegible] certa quaedam series et ordinata dispositio rerum Notum 3io [illegible]
[illegible] [illegible] et subjectarum sub uno summo genere contentarum: adeoq(ue)
[illegible] [illegible] p(rae)dicamentum [illegible], nempe [illegible], [illegible] vero ordinem [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] superiora, altera subalterna, [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ne [illegible] [illegible] [illegible] quae in p(rae)dicamentis [illegible] [illegible] esse,
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et ordine disponere, ut [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] p(rae)dicamenti
[illegible], [illegible] vero [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Alia [illegible] [illegible] p(rae)dicamenti tradita ab [illegible] [illegible] : [illegible] : [illegible] : [illegible] : quae [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] alicuius generis summi, realis, [illegible], univoci, finiti, completi,
[illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] realem [illegible], adeoq(ue) p(rae)dicamentum debet
[illegible] genus summum, nec [illegible] genus univocum supra se, quare [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] substa(nti)a [illegible] [illegible] analogum et [illegible] univocum [illegible] p(rae)dicamentum.
2o debet esse [illegible] reale, [illegible] [illegible] unum p(rae)dicamentum debet [illegible] realiter [illegible]
ab altero, uti [illegible] in [illegible], 3io debet esse [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], unde [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] substa(nti)a
[illegible] substa(nti)a [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. 4o debet esse univocum [illegible] [illegible] [illegible]

nõie dtũ cũ analoga sint valde ambigua. 2º ut sit finitũ idẽ ad unã entis lineã dtũ, hinc deũ infinit. excludunt, cũ nihil dte. sed oĩa inita dicant. 3º ut sit cõpletũ, cũ ipse genq supremũ debeat ẽe alqd totũ. 4º ut sit insuplexũ seu simplex, ut una dtõe exponi possit, hac 7 gdõs oẽs ad pdtũ requisita exponunt ẽ hisq versiculis:

Vox una et Simplex, rebq conemma vocandi;
Entia per se, finita, realia tota

Num: 311ᵘˢ. Dades 1º ẽ decem pdmta, videt ẽ substã, qtãs, qltas, relãs, actiõ, passio, ubi, qdo, situs, habitq, tot ẽ sunt pdmta, qt sunt diversi modi essendi, qd cũ sint decẽ modi essendi unq essendi in se, qui cõpetit substã, et novẽ essendi in alio tam obtiõ inhaerenti, qui cõpetunt accidenti, sit utiqz 10 pdmta, qd ã novẽ sint modi essendi in alio, patet ex enumeratiõe horũ accidentiũ; nã accidens: Sedit substã et ẽ qtãs, 2 perfrat, et ẽ qltas, 3 refert ad aliud et ẽ relãs, 4 facit eã ut agentẽ et ẽ actiõ, 5 ut patientẽ et ẽ passiõ, 6 eã collocat in loco et ẽ ubi, 7 mensurat et ẽ qdo 8 terminat, et ẽ situs, 9 tandẽ vestit, et ẽ habitq oĩa hac decẽ pdmta hisce versic. exprimuntur

Substãa quantitas ~~relatio~~ qualitas actio passio
Arbor sex servos ardore refrigerat ustos
ubi quando situs habitus
Ruri cras stabo, nec tunicatus ero.

Num 312ᵘˢ Dades 3º Logici alqd poẽ poni in pdmtis directẽ indirectẽ, et collaterat. Directẽ ponit, qd in linea directa sub suo genere collocat, ita oẽs sũnã genq dico directẽ pdmi poni. Indirectẽ vero ponit, qd tam substã 2 difsã 3 cõstituunt in linea indirecta et colateral. collocat. ita substã corporeã, aẽt ẽ ponunt directẽ. Quod vero et in genere actũ et in actũ indirectẽ in toto in ipsa arbore Porphyriana manifestius apparebit

BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

reductive a ponitur, quod eo gradu quemia adea sub objectis ratione ponitur in linea directa et collaterali, uti species lateris generis, etiam in individuis et hic quietis tamen certis, uti, manus et pes, ubi integrales, ut nempe et caput, ita agunt et praecise reductive ponuntur in eodem praed. sub quo est opposita. Hi praedicati ad praedicamentum substantiae revolvuntur quod patet, ut fieri potest generalis dictionis, itaque

Divisio 2da sub substantiae: Substantia completa est quae existens completam habet naturam, quod analogice convenit cum accidentibus, adeoque data substantia completa substantia sed potius definitio substantiae in est summum genus sub quo omnia invenit supra hoc quod tam ad substantiam refertur. Quod tamen sub genere analogo videtur esse, in quo prima substantia analoga convenit cum accidentibus. Substantia ergo per existens id est ens rationis per se existens in separatione eminenti existens, hoc est non soli substantiae tenere atque et dicenda a prima, ideo substantia hic est soli substantiae habet quandam sub hic fuit eminentiae, quod substantia tam existens alicui sed habet quam in sub est in accidentibus sive specie substantiae sed neque enim existens rationi, quod est substantiae, quod et species substantiae convenit. Substantia finitus incompleta rationalis quod in infinitis et tandem substantia completa esse non sub modo subsistendi.

Dividitur in infinitis et tandem substantia completa vel non substantia completa incomplete includuntur a principio substantiae. Data definitio a substantia utique est incompleta includuntur a principio substantiae. Data definitio a substantia plus simplex, in qua completiva toto substantia definitio, quod sub est in primis propria et completa existentia et eorum gradus esse et convenit sub substantia et superior et per completa existentia.

Dividitur ordinatim

 Divisio 3o Divisio sub rationi finali gestiva substantiae: Substantia finali completiva, substantia quae ratione exigit per se subsistere, vel una et eadem substantia ab accidentibus, quod ratione exigit subsistere in aliis, verum et actu, et finali existentiae subsistendi accidentibus non est rationi finali substantiae, sed quod accipimus ipsius esse existens per se et postea superveniens substantia accidentibus: ergo etiam ratio inhaesionis utique quod rationem est substantia accidentibus. Quare hic est ratio finalis gestiva repositiva qua substantiae, quare si esse substantiae definitur esse, quae neque de aliqua substantia dicitur, neque in aliquo subjecto definitur substantia ab accidentibus substantiae in actu. Licet substantia dicatur a substantia lo in fit, erit magis notandum quoad nos. Sed et modo dicendi et modo essendi, ut ratio finalis gestiva quoad se.

Altera habetur dictio ipsi de substantia finita et infinita. Utique in et Latio substantia dicitur quae in esse, qui substantia alterius dicitur non substantia ingrediens, quae et negatio et altera sint aliud

[illegible] abstracta [illegible] abstracta [illegible] magis [illegible].
[illegible] repugnat [illegible] in [illegible] inferior [illegible] inferiori [illegible].
[illegible] repugnat [illegible] alteri [illegible].

Quaeres 3tio [illegible] triplex [illegible] abstractio [illegible] abstractio [illegible], ja [illegible] Num: 3.15 us.
[illegible] individuum [illegible] cadit sub [illegible], cui
immediate [illegible] existere et subsistere; item mediate [illegible] abstractio
[illegible] 2da abstractio [illegible] quilibet gradus [illegible] superior [illegible] in
individuali [illegible] vivens [illegible] vocat hac abstractio [illegible]
de suis inferioribus [illegible] superior [illegible] abstractio [illegible]
[illegible] abstractio [illegible] quia [illegible] dicitur de [illegible] in [illegible]
[illegible] nec [illegible] superior gradus [illegible] de [illegible] dicitur, neque [illegible]
[illegible] vero [illegible] quia de [illegible] dicitur in [illegible]
[illegible] ideo [illegible] in [illegible] gradus superiori [illegible]
[illegible].

Quaeres 4to [illegible] habeat abstractio [illegible] in [illegible] Num: 3.16 us.
[illegible] competit [illegible] et 2da abstractio [illegible] 1o [illegible] universale
de suis inferioribus [illegible] abstractio [illegible] nihil habere [illegible]
[illegible] et [illegible] abstractio [illegible] abstractio [illegible]
[illegible] ex quo [illegible] abstractio [illegible] concretis
[illegible] magis et minus [illegible]
[illegible] abstractio [illegible] existens et subsistens [illegible] unde [illegible]
[illegible] dicitur abstractio [illegible] magis abstracta [illegible] 2o
[illegible] abstractio [illegible] subsistendi [illegible] abstractio [illegible] magis [illegible]
[illegible] in linea [illegible] magis [illegible] abstractio [illegible]
3o [illegible] abstractio [illegible] magis [illegible] mediate [illegible]
[illegible] mediate [illegible] mediate [illegible] mediate
[illegible]
[illegible] alia abstractio [illegible] alia [illegible] alia
finita, alia infinita [illegible] certo [illegible]
[illegible] abstractio [illegible] abstractio [illegible] in
[illegible] abstractio [illegible]

Quaeres 5o an Deus [illegible] in [illegible] abstractio? Num: 3.17 us.

distinguitur eadem ratione qua Deus in aliquo praedicamento non sit poni sub genere
ejus substantiae praedicti, substantiae creatae substantia poni debet, non
non constat genere et differentia, nam ut genus dicit gradum superiorem
[illegible] non sit poni in praedicato praedicamentum ut Deus 3° [illegible]
a Deo [illegible] atque Deus utique [illegible] non constat
genere et differentia, uti in Theologia manifestum fiet [illegible]
in praedicamento substantiae. Quo dicto [illegible] et specialis [illegible]
sed Deus debet [illegible] modo certe [illegible] substantiae quo Deus non est poni
in praedicamento substantiae 2° Deus [illegible] ut genus [illegible] ut medium
in praedicato substantiae non ut genus [illegible]
[illegible] genere Deus [illegible] differentiae neque ut species
[illegible] sit composita ex genere et differentia. [illegible]
in Deo implicat [illegible] et [illegible]
implicat, cum [illegible] in genere [illegible]
Deus nec sit compositus ex genere et differentia, neque enim [illegible]
[illegible] ex genere et differentia Deus [illegible]
sit [illegible]
in Deo [illegible] implicat: neque sit ponitur individuum [illegible]
individuum debet multiplicari ratione [illegible] composita ex genere et
differentia. 4° denique quia pronunciat [illegible] in praedicamento
[illegible] univoce, sed Deus non praedicatur univoce in ratione
substantiae cum creaturis. Deus enim est ens per se sub-
sistens [illegible] subsistentia [illegible], creatura vero est ens per se subsisten-
s participatione. [illegible] qua ratione [illegible] quod Deus
[illegible] poni sit sub praedicato substantiae; neque etiam [illegible]
[illegible] differentia neque reductive, cum non sit pars; sed [illegible]
[illegible] praedicamentum substantiae [illegible]
respicit, et [illegible] ad praedicamentum accidentium quam
nec ad praedicamentum substantiae.

Num: 3 [illegible] Obj. 1° substantia caelorum est [illegible] diversa a substantia sublunarium, sed [illegible]
[illegible] diversa, petunt diversum genus [illegible] substantia caelorum [illegible]
petunt diversum genus [illegible]

dant. dus. subst.a; dnta. n. patet, qa subst.a calorum et sublunaria
dicunt. dtto genere subst.ae. m. itaq. patet. ad hoc enim ut 2 ponant
sub uno pdto debent convenire univoce. et n. ee diversa: qo.

6o. qd. e subst.a ponit. in dnte subst.ae. qd. Deq. subst.a qi ponit. in
dnte subst.ae. m. patet ex eo. qd. Deg. sit e maxime ens. pse subsist.
adeq. subst.a.

8o si daret. qta. infinita pereq. entera, ea aliomag poss. poni in
pdnto qtis. e qo licet. sit Deg. infinitg. absolutag. potest poni in pdnto subst.ae.

9o e. implicat in Deo subst.o tam qo nec implicat qualitat. tam. vi eiq.
gtes genere et subst.ae. et ita ponat. in pdnto subst.ae.

5o Deg. ponit. in pdnto subst.ae. qd. et Deg. cia. ptus. contra theol.
ra. qua pbui. de loco in Xro existente. pbui. etm. de Deo. ut ee
posse et mortuum. qd. si Deg. pbus. ee in pdto subst.ae. etm. id ipsu.
de Deo dici potuit.

Pbtur. ad. ; ad m. subst.ae calorum qi. ov. diversa a subst.ais sublunaribg
in genere phico c. a. ; genere. loci a. n. et pariter d. m. sequa. sit
diversa in genere loco patunt diversu. geng. dnti c. a. qua si diversa
in genere phico a. n. etc. geng. ptu. e nec una agit ut diversag
in phica. nec calorum utpote pereq. fora manifestus sit alia et
diversa a mea sglua. qua gerit fora amissibles subiecta. ratione
subst.ae. ambas ee diversa quando phica. Coe. dm. adhuc conveniunt in
subst.a. hoc ipso enim. qd. ponant sub geng. qtis. ; ut qd. abstrhit
ab mixtes. hoc habet ad qti. i. ey incompleta et colesti. et qi. incompleta
et sublunari. hoc ipso ergo. qd. conveniat in genere qtm., et ideo
ponat. sub pdnto subst.ae. etm. subst.ae calorum et sublunarium
debebunt convenire in pdnto subst.ae.

Pbtur. ad 2. dm. qd. e subst.a finita et limitata ac gengs subst.ae
ponit. in pdnto subst.ae c. a. qd. e subst.a infinita c. a. n. et. limitata
a. n. c. sufficien. ad 3. viding. ; pbtm. e generali. nisi ad. suadi. in
a Deg. mita. a. Hilarig. minime sit subst.ae pelagg. et infinita. pleri
d. n. poterit. univoce convenire cum substantis creatis, quod dm.
agtur ; ut quid cum alys pponatg., in prodicamento ;
nde patet ex pro adprobare m. ; Deg. enim e n. maxime ens per se existens ;
sed. subst.a ; contra subst.a pdnti e ens per se existens qflata vel integra,

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

integritate partiali et perfectibili, 4 dsree ec̃tlé qd in
Deo implicat.

Obiicies ad cūctas 1o ca: possibile est ēsse actu infinita, v. ratione ca: ob rōne
quā actū in aliquā specie dtā, nec habet certā aliqm̄ speciem, adeq;
se nec ad speciem; nec potest poni in pdto ēsse subsistentis, nisi ea
ut inductum, utpote qd debet inscribi in certa spē.

Obiicies 2o Autores, qui defendunt possibile ēsse aliter infinita, asserunt
talia in certā spē, cum sint actu infinita in suo genere, in specie
tamen specia a finita, adeoq; bene ponunt ea sub pdto ēsse sub
specie finito, Vel qā ut in ōi genere, etiam tā infinita, v. ponit
sub pdto Abstracto finito.

Resp. ad 4tum ca: Ad 2m Cum Distinctio cum pdtis in rei entitate et
spē, et propter imperfectionem et potentialitatem; necessaria; quos
est 2 Distinctionem unio, qd si in Deo darentur Abstracta, ea ipsa et unita
cum facerent compositionem. na Diversa. quos e unio 2 omnium Distinctorum
quod unum nec implicite continet caeterum ca. quorum unum implicite
continet caeterum na esc. ex adi. itaq; et vocari sit compositum
cum unum nec explicite nec implicite involvat unum aliud.
Sed ad a rō in pdtis continetur et hoc, econtra uno specie
3 omnia implicitè explicite includit caetera, quales et inadaequata
Abstractio admittuntur, ex quarum Distinctionis compositio, bene vero cum
adaequate; quae tamen eq in adi et toto inferit compositionem.

Obiicies ad 2da. Deus ponit in pdto Abstracto sub ratione humana
rōa assumpta ca. sub rōne admitti, na esc ad prob: esse
Theol: 2 loqui de pdto 2o intentionis quae spectat in pdto Abstracto
sed de pdtis realibus et 1o intentionis: quae quotiescunque competunt Deo, lo
competunt etiam Deo sed loquendo per communicationem idiomatum ut ait Theol:
in datum exemplum de pdtis passione a se mortuo competente
quae ... Deus passus est, quae ex mortuus 3 dum divinitate, sed
humanitate, ita nec Deus ponitur in pdto Abstracto, ut est Deus
sed ut sub rōne humanitatis: quare illae Deus, Deus, ponitur in pdto
Abstracto est Deus ..., qd Deus ponitur in pdto Abstracto, est ...

verati ex Scripto vid. n.m Fes. Scoraq. hoc Verbi non humano m. n.l neq. ero hoc Deo 2.dum natura Divina ex his plures obiectiones facile solvuntur. Itaque

Articulus 2.us
De
Dividendo Quantitatis.

Dico 1.o Quantitatis hic non loquitur de quantitate virtutis quae definitur: certus quidam gradus perfectionis in essentia vel in potentia operativa, qua fit ut agat et qua magis perficitur quanto quantitate virtutis, et etiam homines operante magni virtute ex scientia virtute et scientia Quantitate quam illa pendet de quantitate, quae competit soli corpori et definitur: sit accidens extensivum substantiae, sive tribuens partes in ordine ad se: quae definitio ut melius intelligatur

Dico 2.o quantitatis esse effectus formales. 1.o quod substantiam extendat et distribuat in partes. 2.o quod extendat substantiam in ordine ad locum quod omnes quantitas una quia expellat alteram a loco suo, seu det impenetrabilitatem. 3.o quod quia faciat divisibile. 4.o quod faciat mensurabile quam possibile, quam etiam mensurativum activum, vel aliter ut ulna mercatoria est mensurativa panni et mensurabilis a palmo pariterque a distributiva quantitas locum effectum formalem facit nostra quantitas quantitas. Num. 9. us

Dividitur autem dividi in continuam et discretam: prima est quae partes quasi termino copulantur qui videlicet sit finis unius et initium alterius partis. Discreta est cuius partes nullo communi termino iunctae sed partes sunt discreta et separata. Ut exemplum datur in numero ternario quod non est unitates, sed vero discretis vg: in ternario unitas. Continua iterum alia est permanens, alia successiva. Permanens est quae suas partes simul et semel habet. Successiva est cuius partes non existunt simul et semel, ut sese habet tempus et motus. Permanens continua iterum subdividitur in 3 species videlicet lineam, superficiem et corpus. Linea est quantitas extensa in longum sine latitudine et profunditate. Superficies est quantitas extensa in longum et latum sine profunditate, et corpus est quantitas extensa in longum, latum et profundum et haec ipsa quantitas est corpus mathematicum quod ad usum de solito attributum mentio est facta.